

Suriname in regionaal perspectief

Presentatie door Drs. Jimmy Bousaid,
algemeen directeur Hakrinbank N.V.

**Seminar: “Suriname: Uw Business Partner”
Rotterdam, Nederland, 24 September 2010**

Suriname in regionaal perspectief

1. Inleiding

2. Het macro economische klimaat in Suriname

3. Vooruitzichten en toekomstscenario's

4. De Caribbean Single Market & Economy (CSME)

5. Suriname en CSME

6. Slotopmerkingen

Inleiding

- ❖ **Uitnodiging heb ik met genoeg geaccepteerd**
- ❖ **Presentatie is technisch – economisch georiënteerd**
- ❖ **Spreker geeft een eigen opinie**

Het macro economische klimaat in Suriname

- ❖ **1982-2001: economische stagnatie als gevolg van onoordeelkundig financieel-economisch beleid en ongunstig extern klimaat.**
- ❖ **2001-2008: Versnelde economische groei door herstel monetaire en budgettaire discipline en gunstige mondiale conjunctuur.**
- ❖ **2009: Suriname komt op een milde manier door de mondiale recessie heen dankzij aanwezige financiële buffers.**
- ❖ **2010: te ruim budgettair beleid heeft nadelige uitstralingseffecten op de monetaire situatie en de wisselkoers .**

Het macro economische klimaat in Suriname

- ❖ **Toegenomen onzekerheid voor en na de verkiezingen van 25 mei 2010 en vertrek monetaire autoriteiten.**
- ❖ **Onzekerheid versterkt door nog steeds ervaren onduidelijkheid over de beleidsstrategie van de nieuwe regering.**
- ❖ **Een abrupte principiële beleidsombuiging lijkt op korte termijn niet raadzaam.**

Vooruitzichten en toekomstscenario's

- ❖ **Er dient prioriteit te worden gegeven aan herstel budgettaire discipline en stabiliteit en rust op de valutamarkt.**
- ❖ **Stabiliteit is een als noodzakelijke voorwaarde voor waarborging van een stimulerend investeringsklimaat.**
- ❖ **Uitvoering van een samenhangend beleidsplan is vereist, om hervertrouwen te herstellen en met succes te kunnen werken aan een duurzame ontwikkeling.**
- ❖ **Beseft moet worden dat ruimhartige verkiezingsbeloften alleen kunnen worden uitgevoerd indien er financieel-economische ruimte is en fysieke knelpunten worden verlicht.**

Vooruitzichten en toekomstscenario's

- ❖ **Indien economische onevenwichtigheden niet aangepakt worden, zal het investeringsklimaat verslechteren en de economische prestaties van Suriname teruglopen.**
- ❖ **Licht herstel van de wereldeconomie zal positief doorwerken op de Surinaamse economie. Groeiperspectief is goed.**
- ❖ **Aanzienlijke investeringen op stapel in de goud- en aardolie sector.**
- ❖ **Investeringsvolume zal bepaald worden door vertrouwenwekkend beleid van de regering.**

De Caribbean Single Market and Economy (CSME)

- ❖ **Meer dan 50% van de wereldhandel voltrekt zich in regionale economische blokken.**
- ❖ **Caraïbische Economische Integratie : Fase I : 1968, de Caraïbische Vrijhandelszone (Carifta); Fase II: 1973, douane-unie (Caricom); Fase III: 2006, vorming gemeenschappelijke markt CSME, die volgens plan in 2011 moet zijn voltooid.**
- ❖ **CSME moet zich uiteindelijk kenmerken door een vrij verkeer van productiefactoren. Lang niet alle handelsbarrières zijn geslecht. Inmiddels zijn alle 13 lidstaten toetreden m.u.v. Haïti.**
- ❖ **Weg naar een single market & economy blijkt moeilijk en is vertraagd door de mondiale economische crisis, alsook door problemen met het opzetten van regionale instituties en de beleidscoördinatie.**
- ❖ **Op lange termijn moet een monetaire unie gevormd worden. Dit voornemen is vooralsnog niet haalbaar.**

De Caribbean Single Market and Economy (CSME)

- ❖ **Doelstelling CSME is vergroting van de intra-regionale handel via preferentiële toetreding en bescherming eigen industrie.**
- ❖ **Doelstelling slechts in beperkte mate gerealiseerd. Intra-regionale handel steeds onder de 15% van het totaal.**
- ❖ **Voortgangproces stagneert, mede als gevolg van de mondiale recessie, maar vooral ook door hun gelijksoortige productiestructuur.**
- ❖ **Er zijn wel kansen voor landen met een relatief sterke concurrentiepositie en een gediversifieerde productiestructuur zoals Suriname en Trinidad.**

Suriname en CSME

- ❖ Suriname was één der initiatiefnemers van de oprichting van de Carifta .
- ❖ Pas op 1 januari 1996 toetreding tot Caricom en in 2006 tot de Single Market.
- ❖ In beginfase stortvloed van producten uit m.n. Trinidad, vanwege de toen relatief zwakke concurrentiepositie van het Surinaamse bedrijfsleven.
- ❖ Door saneringsprogramma's, kwaliteitsverbetering en een actievere marketing, is het marktaandeel van Suriname vergroot. Sinds 2008 een positieve handelsbalans met de CSME.
- ❖ Ook succesvolle toetreding op CSME markt gerealiseerd door enkele sterke Surinaamse bedrijven. Belangrijkste exportproducten: aluinaarde, aardolie, rijst, garnalen en vis, hout, zeep/waspoeder, water, bananen en groenten. Totale exportwaarde was circa USD 500 miljoen in 2009.

Suriname en CSME

- ❖ Suriname benut mogelijkheden CSME echter nog onvoldoende. De focus van ondernemers op deze markt neemt wel toe door toetredingsbarrières op de EU markt.
- ❖ Voorwaarden voor succesvolle toetreding van ondernemingen tot de CSME zijn een goede prijs kwaliteitsverhouding en een actievere marketing.
- ❖ CSME zal herallocatie van productiefactoren en heroriëntatie op productielocaties bevorderen. Hier liggen kansen voor Suriname gelet op zijn natuurlijke en menselijke hulpbronnen die comparatieve voordelen opleveren.
- ❖ CSME markt kan schaalvoordelen genereren voor investeringen in Suriname en de nadelen van een kleine thuishmarkt verminderen.
- ❖ Er moet wel een “Same level playing field” met andere CSME landen gecreëerd worden.

Slotopmerkingen en aanbevelingen

- ❖ **Afkondiging nieuwe Investeringswet met incentives voor investeerders.**
- ❖ **Voortzetting liberalisatie van de Surinaamse economie. Meer marktwerking is gewenst, evenals privatisering en deregulering.**
- ❖ **Een effectief publiek-private partnerschap is essentieel voor het kunnen realiseren van duurzame groei.**
- ❖ **Ontwikkelingsbeleid baseren op afweging van maatschappelijke kosten en baten.**
- ❖ **Alerte doorvoering public sector reform.**
- ❖ **Nederlandse donorhulp van groot belang voor Suriname vanwege tekortschietende eigen besparingen en beperkte leencapaciteit.**

Bedankt voor Uw aandacht